

The Impact of the COVID-19 Pandemic and Related Measures on the Sports Industry in Slovakia

Vplyv pandémie COVID-19 a súvisiacich opatrení na športový priemysel na Slovensku

Autori: Michal Varmus, Martin Mičiak, Dominika Toman, Zakaria Elkhwesky, Pavol Boško, Ivan Greguška

Autori skúmajú ekonomické dôsledky pandémie COVID-19 na športový sektor na Slovensku a to z pohľadu športových jednotlivcov (športovcov, trénerov, odborníkov) aj športových organizácií (klubov, zväzov, asociácií). Zámerom bolo zistiť, ako vládne opatrenia ovplyvnili ich činnosť, príjmy a finančnú stabilitu, a zároveň vytvoriť odporúčania pre lepšie zvládanie budúcich krízových situácií v športe. **Hlavným cieľom** výskumu bolo zistiť, aký vplyv mali vládne opatrenia počas pandémie COVID-19 na fungovanie športového priemyslu na Slovensku a navrhnúť opatrenia na zlepšenie odolnosti športových subjektov voči podobným krízam v budúcnosti.

Metodológia

Výskum sa realizoval prostredníctvom **dvoch online dotazníkov**, ktoré boli dostupné počas marca a apríla 2020. Prvý dotazník bol určený **športovcom a odborníkom** (n = 1040) a druhý **športovým organizáciám** (n = 626). Distribuovali ich slovenské športové portály a partnerské organizácie, pričom dáta pokrývali **viac ako 66 športov**.

Dáta boli spracované v programoch **SPSS v27** a **MS Excel 365**. Vzorka bola reprezentatívna — pre právnické osoby predstavovala viac ako 6200 subjektov a pre fyzické osoby približne 400 000 ľudí. Použité boli metódy ako **analýza teoretického pozadia**, **obsahová analýza**, **sociologické zisťovanie**, **analýza distribúcie premenných** a **chi-kvadrát testy** na overenie vzťahov medzi kategóriami.

Skúmané premenné: typ príjmu, typ športu, typ športového subjektu, očakávaná strata príjmu a opatrenia na minimalizáciu nákladov. Na ich základe boli overované stanovené hypotézy H1a–H4b.

Výsledky

Výskumné otázky a odpovede

Otázka	Zameranie	Odpoveď
V1	Ako ovplyvnila pandémia príjmy športových subjektov a jednotlivcov?	Strata príjmov závisela od druhu športu – športy vyžadujúce priame kontakty (futbal, hokej) utrpeli výraznejšie straty.
V2	Aký bol rozsah očakávanej finančnej straty v dôsledku pandémie?	Väčšina športovcov očakávala stratu do 2000 €, niektorí až do 5000 €. Organizácie hlásili priemernú stratu 16 000 €.
V3	Aké kroky podnikli športovci a organizácie na zmiernenie finančných dopadov?	Najčastejšie hľadali alternatívne zdroje príjmu mimo športu alebo znižovali personálne náklady.
V4	Líšili sa dopady pandémie medzi jednotlivými športmi a typmi subjektov?	Áno. Profesionálne kluby boli viac zasiahnuté ako dobrovoľnícke organizácie, ktoré majú nižšie fixné náklady.

Otázka	Zameranie	Odpoveď
V5	Aké systémové opatrenia sú potrebné pre zvládanie budúcich kríz?	Diverzifikácia príjmov, vytváranie finančných rezerv, rozvoj sponzoringu a finančné vzdelávanie manažérov.

Hypotézy a výsledky

Hypotéza	Znenie	Výsledok
H1a	Strata príjmov závisí od typu športu	Potvrdené
H1b	Strata príjmov závisí od typu športového subjektu	Čiastočne potvrdené
H2	Strata konkrétneho typu príjmu zvyšuje celkový pokles príjmov	Potvrdené
H3a	Očakávaná strata príjmu sa líši podľa druhu športu	Potvrdené
H3b	Očakávaná strata príjmu sa líši podľa typu športového subjektu	Potvrdené
H4a	Opatrenia na zníženie nákladov závisia od typu športu	Potvrdené
H4b	Opatrenia na zníženie nákladov závisia od typu športového subjektu	Nepotvrdené

Hlavné zistenia

Výskum preukázal, že **pandémia COVID-19 mala výrazný negatívny dopad na športové subjekty na Slovensku**. Viac ako 80 % športovcov a klubov muselo zrušiť plánované podujatia a tréningy, čo spôsobilo prudký pokles príjmov. **Jednotlivci** (tréneri, športovci) stratili najmä príjmy z činnosti, kým **organizácie** prišli o financovanie z poplatkov, sponzoringu a prenájmov. Priemerná strata športových klubov za tri mesiace dosiahla viac než **16 000 €**.

V reakcii na krízu prijímali organizácie opatrenia ako **zníženie personálnych nákladov, pozastavenie činnosti a hľadanie doplnkových zdrojov mimo športu**. Väčšina respondentov požadovala od štátu **priame finančné kompenzácie, zníženie prenájomov a jasnejšiu komunikáciu opatrení**.

Autori odporúčajú, aby budúce športové politiky obsahovali:

- tvorbu **finančných rezerv** na obdobie kríz,
- **diverzifikáciu príjmov** prostredníctvom nových služieb,
- **vzdelávanie športových manažérov v oblasti finančného riadenia,**
- a **zavedenie krízových stratégií a komunikácie** v rámci športových zväzov.

Závery štúdie zdôrazňujú potrebu pripravenosti športového sektora na podobné situácie a lepšej koordinácie medzi štátnymi orgánmi a športovými subjektmi. Výsledky výskumu zároveň poslúžili ako **odborné podklady pre nové ministerstvo cestovného ruchu a športu SR**, ktoré prevzalo agendu športu v roku 2024.